

Bi... n qu... c gia th... nh tho... ng l... i đánh nhau và th... ng va ch... m tàu bè vì Tr... ng Sa

Các n... c trong vùng lên ti... ng v... cảng th... ng ... Bi... n Đông, sau khi Hà N... i và B... c Kinh to ti... ng quanh cáo bu... c tàu ha... i giám Trung Quốc gây hấn v... i tàu thăm dò Viê... t Nam hôm 26/05.

Nh... u n... c hy v... ng tìm th... y d... u ... Bi... n Đông

Xã lu... n ngày hôm nay c... a nh... t báo ti... ng Anh Thái Lan, Băm Bangkok Post, g... i Bi... n Đông là v... n đ... cũ nh... ng đang xu... t hi... n nh... ng đe d... a m... i.

"Sau m... t th... i gian dài t... ng đ... i yên tĩnh, ng... n gió thay đ... i m... t l... n n... a l... i qu... t vào chính tr... Bi... n Đông... S... c... n c... may m... n và s... h... p tác xuyên biên gi... i đ... tránh x... y ra xung đ... t th... c s... ."

T... báo nh... c nh... r... ng đã t... ng x... y ra chi... n tranh vì giành gi... t lãnh h... i và nhi... u v... va ch... m ng... n ng... i mà đáng s... :

"Tháng Giêng 1974, Nam Việ t Nam và Trung Quố c, khi đó là kờ thù, đã có trờn đánh ngờn thờ c sờ vì Hoàng Sa. Trung Quố c thờng trờn đó, nhờng chính phờ ngày hôm nay ở Hà Nời khờng đờnh quờn đờo thuờ c lờnh thờ Việ t Nam."

"Xa hờn vớ hờng nam, bờn quờ c gia thờ nh thờng lờ đánh nhau và thờng va chờm tàu bè vì Trờng Sa. Trong vớ xung đờt nghiờm trờng nhờt, năm 1988, hời quân Trung Quố c giờt 70 lờnh Việ t Nam và đánh chìm tàu cờ a Hà Nời ở Trờng Sa. Sáu năm sau, tàu chiờn Trung Quố c can thiờp và buờ c ngờng viờ c khoan đờu cũng ở vùg này. Trờng Sa, thờ c ra chờ là bãi cát ngờp nờ c mà không có cờ dân bờn đờa, hời nờ có các căn cờ kiờu quân sờ vớ lờnh cờ a cờ bờn nờ c. Suờt hờn mời năm qua, khu vớ c Trờng Sa nói chung yên bình nhờng xung đờt luôn là mờt khờ nắg."

Bangkok Post đờ cờp bờn cờ mời nhờt liên quan con tàu cờ a PetroVietnam, đờng thời nhờ c lời viờ c mờy tuờn gờn đờy, Philippines cờp giờy phép khờo sát đờu hờa cho Forum Energy cờ a Anh, trong khi Việ t Nam cũng hờp tác vớ i Talisman Energy đờ khoan đờu. Trong khi đó, trờ lờng đờu và khí đờt cờ a Trung Quố c giờm đời, và Bờ c Kinh cũng cờp nhiờu hờp đờng khoan đờu ở vùg tranh chờp, trong đó có mờt dành cho mờt công ty Mờ.

Sau mờt thời gian dài tờng đời yên tỡnh, ngờn gió thay đời mờt lờn nờa lời quờt vào chính trờ Bờ n Đông...Sờ cờn cờ may mờn và sờ hờp tác xuyên biên giời đờ tránh xờy ra xung đờt thờ c sờ.
/ Bangkok Post

Cùng ngày, tờ báo tiờng Anh khác cờ a Thái, The Nation, cũng có bài cho rờng sau 15 năm ngoi i giao kiên nhờn thì có vớ nhờ cờ Asean và Trung Quố c "đang chờng tờ đờu hiờu mờt mời vì chờng có tiờn bờ nào cho mờt giời pháp rờt ráo hay kờ hoờch khai thác chung".

The Nation phân tích cho đờn tờn bắy giờ, Asean và Trung Quố c vớ n chờa thờ đờng ý quanh viờ c thờ c thì Tuyên bờ Hành xờ Các bên vớ Bờ n Đông, ký năm 2002. Theo tờ báo, có lờ các bên cũng sờ chờng thờ đờng ý đờ kờp cho đờp kờ niờm 10 năm vào 2012 ở Phnom Penh, khi Campuchia chờ trờ hời nghờ thờng đờnh Asean lờn thờ 20.

Tác giờ bài báo, Kavi Chongkittavorn, cho rờng không khí tờng đời yên ở n quanh Bờ n Đông

th c ra ch m d t tháng B y năm ngoái, khi t i Hà N i, Ngo i tr ng M Hillary Clinton công khai nêu v n đ , khi n Ngo i tr ng Trung Qu c D ng Khi t Trì b t m r t.

"M t h u qu t c th i t s thay đ i này có th là thái đ và chính sách b t ch s h n c a Trung Qu c đ i v i Asean...B c Kinh xem thái đ c a Asean quanh các khuy n ngh là có v n đ và gây h i cho tuyên b ch quy n c a n c này."

M đã gia tăng quan h quân s và ngo i giao v i Vi t Nam

Ông Kavi Chongkittavorn c nh báo n u tranh ch p không đ c gi i quy t h p lý, nó s có tác đ ng lan t a lên s đua tranh M - Trung trong khu v c.

"Philippines là đ ng minh có hi p c v i M , cũng nh Nh t và Hàn Qu c, v n đang có tranh ch p v đ o v i Trung Qu c. Ví d , m t cu c t n công vũ trang nh t i qu n đ o Kalayaan có th d dàng tr nên x u đi gi a s đua tranh gia tăng M - Trung.

Chính ph̄ Philippines tin r̄ ng m̄ t v̄ t̄ n công vào tàu Philippines trong khu v̄ c h̄ qū n lý cũng là t̄ n công tr̄ c tī p vào M̄ , nh̄ đã ghi trong hī p ̄ c qū c phòng v̄ i M̄ ."

C̄ nh cáo?

M̄ t bài c̄ a Bloomberg News hôm 28/05 đ̄ c̄ p đ̄ n v̄ tàu Trung Qū c c̄ t cáp thăm dò c̄ a tàu Bình Minh 02 hôm 26/05.

Bloomberg đ̄ n l̄ i James A. Lyons Jr, c̄ u T̄ l̄ nh H̄ m đ̄ i Thái Bình D̄ ng c̄ a M̄ , cho r̄ ng hành đ̄ ng ḡ n đây c̄ a c̄ Vī t Nam và Philippines xū t phát t̄ vī c M̄ bày t̄ quan đ̄ i m̄ v̄ Bī n Đông h̄ i năm ngoái.

Ông Lyons, đ̄ n đ̄ t H̄ m đ̄ i t̄ 1985 đ̄ n 1987 và hī n làm t̄ v̄ n t̄ i bang Virginia, nói thêm giá đ̄ u h̄ a tăng cao cũng khī n Vī t Nam và Philippines đ̄ y m̄ nh vī c tìm đ̄ u cho phát trī n kinh t̄ .

"V̄ i tình hình kinh t̄ ̄ Philippines và Vī t Nam, vī c kh̄ o sát đ̄ u và khí đ̄ t có lý v̄ m̄ t kinh t̄ . H̄ ph̄ thū c vào M̄ đ̄ có cây dù an ninh."

Theo k̄ hō ch, Talisman, công ty đ̄ u h̄ a l̄ n th̄ ba c̄ a Canada, s̄ s̄ m b̄ t đ̄ u khoan tìm ̄ khu v̄ c cách đ̄ o H̄ i Nam c̄ a Trung Qū c ch̄ ng 1000 cây s̄ .

Trung Qū c th̄ c ra đang c̄ ḡ ng b̄ t n̄ t chúng ta và các n̄ c Đông Nam Á. / Miriam Defensor-Santiago

Đ̄ u đáng nói, Talisman là đ̄ i tác c̄ a PetroVietnam, và đ̄ u này đ̄ t câu h̄ i ph̄ i ch̄ ng hành đ̄ ng c̄ a Trung Qū c v̄ i tàu Bình Minh 02 là s̄ c̄ nh cáo?

Các lô 133 và 134 c a Talisman n m cách Vi t Nam kho ng 300 kilomet, đ c Trung Qu c g i là lô WAB-21 – n i vào năm 1992 h đã đem c p cho Crestone Energy Corp., nay n m trong tay Harvest Natural Resources Inc. (HNR) đóng t i Houston.

Hãng tin Bloomberg nh c l i r ng trong m t ph ng v n tháng Tám năm ngoái, giám đ c đi u hành c a Harvest James Edmiston th a nh n Trung Qu c "bày t h r t lo ng i và r ng h s can thi p theo cách nào đó."

'B t n t'

Trong khi đó, theo báo The Philippine Star, m t th ng ngh sĩ nọ c này c nh báo n u x y ra xung đ t, Philippines ch c ch n b i tr n tr c Trung Qu c.

Bà Miriam Defensor-Santiago, cũng là lu t s , nói hôm 29/05: "Gi a th gi i chính tr qu c t p h c t p, th t d dàng nói chúng ta s chi n đ u. Nh ng có th Trung Qu c s th ng vì h l n h n chúng ta. Trung Qu c th c ra đang c g ng b t n t chúng ta và các nọ c Đông Nam Á."

Th ng ngh sĩ, t ng là ch t ch y ban Th ng vi n v đ i ngo i c a Philippines, nói nọ c bà không th đ a vào M vì Washington cũng c n b o v quan h kinh t v i Trung Qu c.

D u v y, bà tin r ng M và Tây Âu s không đ Trung Qu c t do khai thác d u và khí đ t Tr ng Sa.

"M và các nọ c Tây Âu s không cho phép vì nh th s có s b t cân đ i trong phân b quy n l c trên th gi i m t khi Trung Qu c có th chi m tài nguyên d u h a và khoáng s n bên đ i Bi n Nam Trung Hoa."

T#225;c Gi#7843;: BBC

Th#7913; Hai, 30 Th#225;ng 5 N#259;m 2011 12:12

Copyright © 2011 by AP. All rights reserved. This content may not be reproduced without the written permission of AP.